

Oponentský posudek na rigorózní práci
Mgr. Petera Jendrejáka
„Prednosť komunitárneho práva pred vnútroštátnym právom“

vedoucí: Doc.JUDr. Richarda Král, Ph.D., LL.M.

107 stran, datum odevzdání: červen 2009

Zvolené *téma* je trvale předmětem pozornosti nauky evropského, mezinárodního a ústavního práva a proto bohatě zpracováno v odborné literatuře, jeho aktuálnost vyniká zejména na pozadí výhrad a omezení, vyslovených v judikatuře ústavních a nejvyšších soudů členských států (včetně českého Ústavního soudu) Evropské unie.

Autor přistoupil ke zpracování na vysoce teoretické úrovni, přičemž obecná východiska, tvrzení a závěry dokládá bohatými odkazy na kazuistiku v poznámkách pod čarou. Na tomto přístupu založená empiricko-analytická *metoda* zpracování je doplňována rešeršemi, osvětujícími historické a společenské kořeny doktríny přednosti komunitárního práva, vyvinuté Evropským soudním dvorem, i její uchopení resp. korekturu v judikatuře národních soudů.

Cíl práce – rozebrat tuto problematiku a nabídnout vhodná řešení vzniklých otázek (s. 2) - byl splněn. Za správný lze označit jeho závěr, že „[a]utonómny vplyv práva a právnych pravidiel prerastá do politického procesu“ (s. 93), což v řadě obdobných prací už zpravidla chybí. Právě tato rovina přístupu, totiž potřeba věcného propojení mezi ústavní judikaturou a prakticko-politickou rozhodovací činností vlády a Parlamentu ve věcech unijní legislativy, v České republice dosud nejvíc chybí. Autor se nevyhýbá ani zjištěním, že některé problémy zůstávají nadále otevřeny, např. vztah přímého účinku a zásady přednosti, právo „posledního slova“ v otázce dělby pravomocí mezi EU a členskými státy (problém tzv. kompetenčního soudnictví). V otázce mezi vnitrostátní aplikací zásady přednosti se kloní ke Kummovu „principle of best fit“, přičemž potřebu vymezení „národní ústavní identity“ („tvrdého jádra“ či „národních ústavních tradic“) jako limitu této aplikace ponechává na národních ústavních soudech, pokud jim to komunitární právo umožňuje. Tendence „imunizovat“ některé oblasti vnitrostátního práva před dosahem zásady přednosti stanovením katalogu nepřenositelných národních pravomocí označuje autor za snahu ústavních soudů o nekontrolovatelné posílení vlastního postavení. Řešení rozumně spatřuje ve vzájemné ohleduplnosti (spolupráci, dialogu)

mezi ESD a národními soudy, aniž se už pouští do bližších úvah (překračujících téma práce) o evropském soudnictví jako o víceúrovňově uspořádaném systému.

Hloubka provedené analýzy je vzhledem k zvolenému tématu dostačující. Autor také zaujímá vlastní odůvodněná stanoviska. Nicméně např. čl. 79 odst. 3 GG („Ewigkeitsklausel“) by – vzhledem k míře jeho reflexu v německé doktríně – zasluhoval více pozornosti.

Struktura díla vcelku odpovídá zadání: platná doktrína ESD (1.) – její prosazování v čase (2.) – specifické národní přístupy: Německo, Francie V. Británie, Česká republika, Slovenská republika (3.) –zobecnění důvodů pro námitky proti zásadě přednosti (4.) – doktrinální přístupy k řešení (5.) – zhodnocení diskurzu mezi ESD a členskými státy a jeho reflex v Ústavní resp. v Lisabonské smlouvě (6.) – vlastní závěry.

Vzhledem k náročnosti zadání, počtu předložených otázek a omezenému rozsahu díla (viz shora) nebylo možno očekávat lehký *styl* výkladu. Přesto je úspornost formulací zvláště v prvních partiích obtěžkána nadměrou křížových odkazů, poněkud znepréhledňujících čtenáři porozumění.

Předloženou rigorózní práci *doporučuji* k obhajobě v rámci státní rigorózní zkoušky.

Otázky k zodpovězení při obhajobě rigorózní práce:

1. *Domnívá se autor, že by případně ESD zjištěný nesoulad přenosu pravomocí s ústavním pořádkem státu mohl ve svém důsledku zvrátit závaznost zásady přednosti pro tento stát ve světle podmínek platného uzavření mezinárodní smlouvy podle čl. 46 V'deňské úmluvy o smluvním právu (s. 36, b/ in fine)?*

2. *Kritický postoj autora k názoru J. Komárka o „podkopávání národní soudní soustavy“ dnešním nastavením řízení o předběžné otázce (s. 40) je třeba vyargumentovat.*

3. *Jak by autor vyhodnotil přínos české diskuse o právním základu vnitrostátních účinků komunitárního práva v ČR (s. 67 an.) pro téma této práce?*

4. O jaký princip mezinárodního práva opírá autor své tvrzení o možnosti státu „vyvinít se z porušení smluvní povinnosti“? (s. 78)

5. Lze výklad pojmu „národní (ústavní) identita“, vymezeného v čl. 4 odst. 2 SEU-Lis, ponechat na soudech členkých států? (ke s. 83)

6. Posílení kontrolní pravomoci německého Ústavního soudu vůči ústavnosti právních aktů EU (ochrana „Verfassungsideutität“) ve svém „lisabonském“ nálezu navrhuje skupina německých soudců a profesorů práva vyvážit zakotvením povinnosti (v BverfGG) tohoto soudu předložit předběžnou otázku ESD (srov. www.whi-berlin.de - WHI-Material 01/09). Co o tomto návrhu autor soudí?

V Praze 17.11.2009

JUDr. Ing. Jiří Zemánek, CSc.